VELKOLOSINSKÉ PRAMENY

losiny.cz | Zpravodaj obce Velké Losiny | prosinec 2022 | r. 25 | č. 7

str. 5

OPRAVA KOMUNIKACE NA ULICI PEKAŘSKÁ

str. 11

KNIHA O VELKÝCH LOSINÁCH

str. 15

ŽÁCI ZŠ V LONDÝNĚ

ÚVODNÍK

Milí spoluobčané!

rok 2022 utekl jako voda a stejně jako roky předešlé nám znovu přinesl výzvy. Po vlně covidu a letních veder je to energetická krize a spolu s ní stoupající inflace, co nám mnohdy nedá spát. Přesto se všichni snažíme každou výzvu a překážku zdolávat bez „ztráty kytičky". Život není černobílý, přestože se nás média snaží přesvědčit o opaku a aktivně nás masírují zásadně negativními zprávami. Je však důležité i přes veškerý strach a obavy věřit, že každá krize jednou skončí a že ze dna se dá jít pouze vzhůru. Je dobré si uvědomit, že navzdory všemu zažíváme i teď hezké chvíle a stále se máme na co těšit...

Drahé energie a inflace jsou ale témata, která skličují i naši obec. Energie na příští rok máme sice zajištěny, ale jejich zdražení má dopad i na hospodaření v naší obci. Nelehká doba bude mít vliv i na investice Velkých Losin. Hospodaření posledních let i přes všechny krize přineslo pozitivní výsledek, ale s ohledem na dlouhodobější plány je třeba mít připravenu finanční rezervu a chovat se zodpovědně. Při plánování rozpočtu jsme se zaměřili na investice, které již byly schváleny zastupitelstvem obce v letošním roce a kde máme přiznány dotace. Jednotka sboru dobrovolných hasičů se tak může těšit na nové zásahové vozidlo, dokončíme tribunu v areálu TJ SOKOL, vybudujeme zázemí pro zaměstnance a zahájíme rekonstrukci lávek a mostu. Žádost o dotaci na venkovní učebnu, modernizaci školního klubu a výtvarnou a řemeslnou dílnu byla podána a v případě, že budeme úspěšným žadatelem, čeká nás příprava i této akce.

Ráda bych vám rovněž připomněla důležitost volby nového prezidenta naší země, již reprezentuje. Demokracie není samozřejmost a je na nás, jak bude naše společnost vypadat za rok, dva či za deset let. Proto, prosím, odevzdejte svůj hlas a apelujte i na své děti starší 18 let a vyzvěte je k účasti na volbách, je to důležité!

Pomalu přichází zimní čas a s ním se přiblížil i advent – čas očekávání příchodu Vánoc. Vánoční svátky jsou každoročně nejkrásnějším a nejpoetičtějším obdobím v roce, na něž se těšíme všichni bez rozdílu věku. Těšíme se na křesťanské svátky, na sváteční chvíle strávené s rodinou, na Štědrý večer, kdy se rozzáří vánoční stromeček a oči dětí nad dárky vybíranými s láskou. V těchto chvílích také vzpomínáme na své blízké a známé, kteří již nejsou mezi námi. Vánoční svátky naladí většinu lidí svátečně a je krásné vidět, jak se pak chovají k sobě navzájem přívětivěji a ohleduplněji. Tento krásný čas přináší však nejen radost, ale i stres, nervozitu a strach, zda stihneme včas všechny přípravy a nákupy. Bojíme se, abychom nezklamali ty nejmenší, kteří se těší, že jim Ježíšek splní všechna jejich tajná přání, abychom na nikoho nezapomněli...

Proto Vám přeji, milí spoluobčané, abyste letošní Vánoce prožili daleko od všedních starostí, ve zdraví a pohodě, abyste si našli čas na pěknou vycházku do přírody nebo na příjemné posezení s přáteli a odpočinuli si od všedních starostí. Příjemný zážitek vás může potkat třeba i při návštěvě svátečně vyzdobeného kostela na půlnoční mši nebo na náměstí, kde bude instalován nový vyřezaný Betlém.

Děkuji všem občanům, kteří ozdobí své domy, balkony nebo předzahrádky vánoční výzdobou. To vše přispěje k příjemné vánoční náladě v naší obci a naladí nás na nejkrásnější svátky.

Za vedení obce Velké Losiny, za Radu obce, zastupitele a zaměstnance obecního úřadu Vám do nového roku, milí spoluobčané, přeji jen to nejlepší, spokojenost, štěstí a hlavně pevné zdraví a těším se Vás na půlnočním Silvestrovském sousedském setkání na náměstíčku v centru.

■ *Jana Fialová, starostka*

Děkujeme všem zaměstnancům Obecního úřadu Velké Losiny, zastupitelům, předsedům a členům komisí a výborů, JSDH, kronikářům, kolektivu Základní a mateřské školy Velké Losiny, spolkům a všem aktivním organizacím a jednotlivcům za jejich práci pro obec Velké Losiny v roce 2022.

Rada obce

Přehled přijatých usnesení z 2. zasedání zastupitelstva obce Velké Losiny konaného dne 24. 10. 2022 ve Víceúčelovém zařízení Velké Losiny

2/22 1. ZASTUPITELSTVO OBCE SCHVALUJE:

- zápis z 1. zasedání zastupitelstva obce Velké Losiny ze dne 17. 10. 2022.
- komisi pro přípravu usnesení ve složení: Předseda: Mgr. Jiří Ševčík, členové: Bc. Květoslava Minaříková, MUDr. Kateřina Bláhová.
- program 2. zasedání ZO ze dne 24. 10. 2022.
- rozpočtové opatření č. 16/2022 v předloženém znění.
- podání žádosti o dotaci z dotačního titulu Ministerstva vnitra, dotační program JSDH_DOT_V2_2022 Odborná příprava, zásah, vybavení a opravy JSDH obcí, na neinvestiční opravu zásahové CAS, kdy k poškození došlo při zásahu mimo územní obvod zřizovatele, a pověřuje starostku k podpisu žádosti o dotaci.
- smlouvu o právu provést stavbu – uložení kabelového vedení NN z důvodu připojení nového odběrného místa v předloženém znění, mezi obcí Velké Losiny, Rudé armády 321, Velké Losiny, zastoupené starostkou obce Ing. Janou Fialovou (jako budoucí povinný) a ČEZ Distribuce, a.s., IČ: 24729035, DIČ: CZ 24729035, se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín IV-Podmokly, zastoupena na základě plné moci společností TRABBAU a.s., Lublaňská 1002/9, 120 00 Praha 2 - Vinohrady, IČ: 28582675, DIČ: CZ28582675 (jako budoucí oprávnění). ZO pověřuje starostku k podpisu smlouvy.
- smlouvu o právu provést stavbu – výměna stávajícího sloupu VN č. 5 v předloženém znění, mezi obcí Velké Losiny, Rudé armády 321, Velké Losiny, zastoupené starostkou obce Ing. Janou Fialovou (jako budoucí povinný) a ČEZ Distribuce, a.s., IČ: 24729035, DIČ: CZ 24729035, se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín IV-Podmokly, zastoupena na základě plné moci společností Energorozvody s.r.o., Korunní 2569/108G, 101 00 Praha 10, IČ: 25368745, DIČ: CZ25368745 (jako budoucí oprávnění). ZO pověřuje starostku k podpisu smlouvy.
- smlouvu o právu provést stavbu – uložení kabelového vedení NN z důvodu připojení nového odběrného místa v předloženém znění, mezi obcí Velké Losiny, Rudé armády 321, Velké Losiny, zastoupené starostkou obce Ing. Janou Fialovou (jako budoucí povinný) a ČEZ Distribuce, a.s., IČ: 24729035, DIČ: CZ 24729035, se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín IV-Podmokly, zastoupenou na základě plné moci společností ELRAM JS s.r.o., Boženy Němcové 2930/20, 787 01 Šumperk, IČ: 26813904, DIČ:CZ26813904 (jako budoucí oprávnění). ZO pověřuje starostku k podpisu smlouvy.
- dodatek č. 1 na akci „Výstavba parkovacích míst u Areálu zdraví ve Velkých Losinách" v předloženém znění, uzavřený mezi objednatelem – obcí Velké Losiny, Rudé armády 321, 788 15 Velké Losiny, IČ: 00303551, zastoupenou Ing. Janou Fialovou, starostkou, a zhotovitelem JUTHERM, s.r.o., Zborov 53, 789 01 Zábřeh, IČ: 06915051, zastoupeným Radkem Juráskem, jednatelem, a to změnou čl. 4. Cena díla z původní výše 1 428 884,39 Kč bez DPH a 1 728 950,11Kč včetně 21% DPH o vícepráce na výši 1 518 036,16 Kč bez DPH a 1 836 823,75 Kč včetně 21% DPH. ZO pověřuje starostku k podpisu dodatku č. 1.
- dodatek č. 1 na akci „Udržovací práce - III. etapa - chodník na ul. Rudé armády" v předloženém znění, uzavřený mezi objednatelem – obcí Velké Losiny, Rudé armády 321, 788 15 Velké Losiny, IČ: 00303551 zastoupenou Ing. Janou Fialovou, starostkou, a zhotovitelem JUTHERM, s.r.o., Zborov 53, 789 01 Zábřeh, IČ: 06915051, zastoupenou Radkem Juráskem, jednatelem, a to změnou čl. 4 Cena díla z původní výše 709 026,50 Kč bez DPH a 857 922,07 Kč včetně 21% DPH o vícepráce na výši 1 039 531,34Kč bez DPH a 1 257 832,92 Kč včetně 21% DPH a čl. 3 doba plnění do 31. 10. 2022. ZO pověřuje starostku k podpisu dodatku č. 1.
- dodatek č. 1 na akci „Oprava tribuny na fotbalovém hřišti ve Velkých Losinách" v předloženém znění, uzavřený mezi objednatelem – obcí Velké Losiny, Rudé armády 321, 788 15 Velké Losiny, IČ: 00303551, zastoupenou Ing. Janou Fialovou, starostkou, a zhotovitelem TRENDEX NOVA a.s., nám. 14. října 1307/2, 150 00 Praha 5, IČ: 25832905, zastoupeným Petrem Minářem na základě plné moci, a to změnou a čl. 3 Doba plnění do 31. 5. 2023. Práce budou přes zimní období přerušeny. ZO pověřuje starostku k podpisu dodatku č. 1.
- uchazeče s nejnižší nabídkovou cenou dle doporučení hodnotící komise firmu TRENDEX NOVA a.s., se sídlem nám. 14. října 1307/2, 150 00 Praha 5 - Smíchov, IČ: 25832905 s cenovou nabídkou 4 773 562 Kč bez DPH a 5 776 011Kč včetně 21% DPH na akci „Přestavba bývalé kotelny na zázemí pro technickou četu". ZO pověřuje starostku k podpisu smlouvy o dílo.
- výběr uchazeče s nejnižší nabídkovou cenou dle doporučení hodnotící komise, společnost THT Polička, s.r.o., Starohradská 316, Dolní Předměstí, 572 01 Polička, IČ: 46508147 s cenovou nabídkou 7 045 000 Kč bez DPH a 8 524 450 Kč včetně 21% DPH na akci „Dodávka CAS pro obec Velké Losiny" a pověřuje starostku k podpisu smlouvy.
- výběr uchazeče s nejnižší nabídkovou cenou dle doporučení hodnotící komise společnost ROADMEDIC s.r.o., Pod Senovou 2960/70, 787 01 Šumperk, IČ: 28586484, s cenovou nabídkou 1 294 601,65Kč bez DPH a 1 566 468Kč vč. 21% DPH na akci „Oprava povrchu MK č. 49c ve Velkých Losinách", a pověřuje starostku k podpisu smlouvy.
- dohodu o zániku závazku mezi BERKASTAV s.r.o., Nádražní 955/11, 792 01 Bruntál, IČ: 02657392 a obcí Velké Losiny, Rudé armády 321, 788 15 Velké Losiny, IČ: 00303551, zastoupenou Ing. Janou Fialovou, v předloženém znění, a pověřuje starostku k podpisu dohody o zániku závazku.

2/22 2. ZASTUPITELSTVO OBCE BYLO SEZNÁMENO:

- se Zprávou o činnosti Rady obce Velké Losiny za období od minulého zasedání ZO, tj. dne 15. 8. 2022 (100. - 104. RO).
- s probíhajícími pracemi na rekonstrukci tribuny, v záměru byla údržba plexiskla, ale vzhledem ke stavu tabulí byla dohodnuta výměna za nová skla, případně jinou alternativu. Zhotovitel připravuje cenovou nabídku na dodávku skla.
- s přípravou podání žádosti o dotace na Venkovní učebnu, školní klub a výtvarnou a řemeslnou dílnu.

Jana Fialová, starostka
Karel Minařík, místostarosta

Volba prezidenta republiky

Předseda Senátu Parlamentu České republiky vyhlásil na dny **13.** a **14. 1. 2023** volbu prezidenta republiky – **I. kolo**. Případné **II. kolo** se bude konat ve dnech **27.** a **28. 1. 2023**.

Volba prezidenta republiky se koná:

- na území České republiky ve 2 dnech, kterými jsou pátek a sobota. První den voleb začíná hlasování ve 14.00 hodin a končí ve 22.00 hodin. Druhý den voleb začíná hlasování v 8.00 hodin a končí ve 14.00 hodin.
- v zahraničí na zastupitelských úřadech nebo konzulárních úřadech České republiky, s výjimkou konzulárních úřadů vedených honorárními konzulárními úředníky (dále jen „zastupitelský úřad ČR")

V prvním kole je zvolen kandidát, který obdržel nadpoloviční většinu platných hlasů oprávněných voličů. Není-li takový kandidát, koná se za 14 dnů druhé kolo volby, do kterého postupují dva nejúspěšnější kandidáti z prvního kola volby. Prezidentem republiky je zvolen kandidát, který obdržel ve druhém kole volby nejvyšší počet platných hlasů oprávněných voličů.

Voličem je občan ČR

- který alespoň druhý den voleb dovrší věku 18 let;
- ve druhém kole pak i občan ČR, který alespoň druhý den konání druhého kola voleb dovrší věku 18 let, a nemá omezenou svobodu z důvodu ochrany zdraví lidu a omezenou svéprávnost k výkonu volebního práva.

Hlasovací lístky obdrží všichni voliči na území ČR na adresu svého trvalého pobytu nejpozději 3 dny přede dnem prvního kola volby. Voliči v zahraničí obdrží hlasovací lístky pro obě kola volby až ve volební místnosti u příslušného zastupitelského úřadu ČR.

Hlasovací lístky pro volbu prezidenta republiky jsou vytištěny pro každého kandidáta samostatně. Pro druhé kolo volby obdrží voliči hlasovací lístky až ve volební místnosti.

PRŮBĚH HLASOVÁNÍ

Volič musí ve volební místnosti prokázat svou totožnost a státní občanství ČR

- platným občanským průkazem,
- platným cestovním, diplomatickým nebo služebním pasem ČR anebo cestovním průkazem.

Pozor! Neprokáže-li volič svou totožnost a státní občanství České republiky potřebným dokladem, nebude mu hlasování umožněno.

Pozor! Každý volič hlasuje osobně, zastoupení není přípustné.

Volič vloží do úřední obálky pouze jeden hlasovací lístek pro kandidáta, pro kterého se rozhodl hlasovat. Hlasovací lístek se nijak neupravuje.

HLASOVÁNÍ NA VOLIČSKÝ PRŮKAZ

Volič, který nemůže volit ve svém volebním okrsku, může požádat o voličský průkaz příslušný obecní úřad dle svého místa trvalého pobytu, anebo zastupitelský úřad ČR v případě, že je u tohoto úřadu zapsán ve zvláštním seznamu voličů. S voličským průkazem může volič hlasovat pak v jakémkoliv volebním okrsku na území ČR nebo v zahraničí na zastupitelských úřadech ČR. Voliči lze vydat pouze jeden voličský průkaz pro příslušné kolo voleb.

Pozor! Pokud volič hlasuje na voličský průkaz, je povinen ho odevzdat okrskové volební komisi.

Informace o volbě prezidenta republiky naleznete také na www.mvcr.cz.

■ *Veronika Millerová, matrika a evidence obyvatel*

Oznámení o době a místě konání volby prezidenta ČR

Starostka obce Velké Losiny podle § 34 odst. 1 písm. a) a § 34 odst. 3 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

o z n a m u j e:

1. Volba prezidenta České republiky se uskuteční v **pátek 13. ledna 2023 od 14.00 h do 22.00 h a v sobotu 14. ledna 2023 od 8.00 h do 14.00 h**.

2. MÍSTA KONÁNÍ VOLBY

Volební okrsek č. 1: Víceúčelové zařízení Velké Losiny, Rudé armády 322, Velké Losiny

pro voliče přihlášené k trvalému pobytu ve Velkých Losinách: sídl. 1. Máje, ul. U Losinky, Švermova, Zámecká, Pekařská, Žárovská, Rudé armády, Komenského a v místní části Ludvíkov

Volební okrsek č. 2: Víceúčelové zařízení Velké Losiny, Rudé armády 322, Velké Losiny

pro voliče přihlášené k trvalému pobytu ve Velkých Losinách: sídl. U Papírny, ul. U Papírny, Bukovická, Zadní, Lázeňská, Kosmonautů, Zahradní, Příčná, Dukelská, Osvobození, Revoluční, Sportovní, B. Němcové, Žižkova, U Hřiště, K Vyhlídce, Maršíkovská

Volební okrsek č. 3: přízemí Kulturního domu v místní části Žárová

pro voliče přihlášené k trvalému pobytu v místní části Žárová

Volební okrsek č. 4: sál Kulturního domu v místní části Bukovice

pro voliče přihlášené k trvalému pobytu v místní části Bukovice

Volební okrsek č. 5: přízemí Společenského domu v místní části Maršíkov

pro voliče přihlášené k trvalému pobytu v místní části Maršíkov

3. Volič hlasuje osobně, zastoupení není přípustné. **Voliči bude umožněno hlasování poté, kdy prokáže svoji totožnost a státní občanství České republiky** (platným občanským průkazem, cestovním, diplomatickým nebo služebním pasem České republiky anebo cestovním průkazem). Neprokáže-li volič svou totožnost a státní občanství ČR, nebude mu hlasování umožněno.

4. Volič, který se dostaví do volební místnosti s voličským průkazem, je povinen po prokázání totožnosti a státního občanství České republiky tento průkaz odevzdat okrskové volební komisi.

5. K zajištění pořádku a důstojného průběhu hlasování ve volební místnosti je každý povinen uposlechnout pokynů předsedy okrskové volební komise.

6. Každý volič se musí před hlasováním odebrat do prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků, jinak mu okrsková volební komise hlasování neumožní.

7. Voliči budou dodány hlasovací lístky nejpozději 3 dny přede dnem konání volby prezidenta. V den volby volič může obdržet hlasovací lístky i ve volební místnosti.

■ *Jana Fialová, starostka*

Výstavba

KOMUNIKACE NA UL. PEKAŘSKÁ

V průběhu podzimu byla dokončena rekonstrukce ulice Pekařská, která spočívala ve frézování původní asfaltobetonové konstrukce s likvidací nevhodného podloží, úpravou podloží a pokládku nové asfaltobetonové vrstvy. Celá komunikace je lemována dvojřádkem ze žulových kostek. Současně byly dokončeny práce na opravě chodníku na ulici Rudé armády. Práce komplikovalo zejména nedostatečné podloží tvořené převážně z jílu, rovněž byla při zemních pracích zjištěna degradace dešťové kanalizace, a proto bylo rozhodnuto o výměně poškozených částí.

ulice Pekařská po opravě

ulice Pekařská po opravě

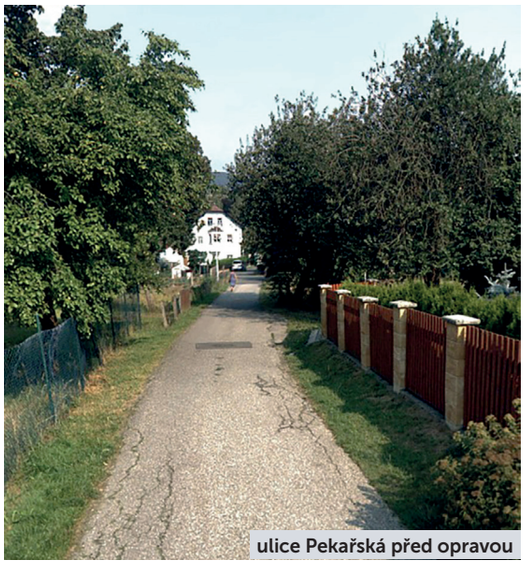
ulice Pekařská před opravou

ulice Pekařská před opravou

ENERGETICKY ÚSPORNÁ OPATŘENÍ

V letošním roce byla zahájena výměna stávajících sodíkových zdrojů veřejného osvětlení na LED osvětlení, které je energeticky úspornější. Předmětem řešení je **kompletní výměna světel v místních částech Žárová a Maršíkov**, která by měla být dokončena do pololetí roku 2023. **V parku u Areálu zdraví**, příjezdové komunikaci a parkovacích míst došlo **k výměně sodíkových zdrojů za LED osvětlení**, dále proběhla **kompletní výměna osvětlení na sídlišti U Hřiště**, na **sídlišti 1. máje** (u garáží) bylo instalováno **nové osvětlení s typem LED**. V přípravě je výměna sodíkových zdrojů v ucelených oblastech např. náměstí a sídliště. Současně připravujeme obnovu osvětlení v Mateřské školce Veverka a dále v budově Areálu zdraví s předpokládanou realizací prosinec/leden. V rámci energetické koncepce a úspor jednáme o instalaci fotovoltaických panelů na vybraných veřejných budovách. V tomto trendu budeme pokračovat, avšak tlak na výrobce je v dnešní době tak vysoký, že i čekací lhůty na dodání jsou velmi dlouhé.

■ *Jaroslav Nesvadba, referent výstavby a ÚP*

OPRAVA KOMUNIKACE NA UL. ŽIŽKOVA

V letošním roce byla plánována rekonstrukce komunikace MK 49 c ve Velkých Losinách. Vítěz výběrového řízení firma BERKASTAV s.r.o. nezahájila práce ve sjednaném termínu, což následně vedlo k ukončení spolupráce s touto společností. Obec Velké Losiny vypsala nové výběrové řízení. Na základě výsledků soutěže a rozhodnutí zastupitelstva uzavřela smlouvu se společností ROADMEDIC s.r.o. Technický dozor investora dne 21.11.2022 stavbu zastavil. Upozornil na nevhodné klimatické podmínky pro realizaci betonové přídlažby a pokládky asfaltových vrstev. Z uvedených důvodů **stavební práce odloženy na jaro příštího roku**.

Omlouváme se za vzniklé komplikace a děkujeme za pochopení.

■ *Dorota Jankovičová, referent MH*

Místní hospodářství

INFORMACE K ČIPOVÁNÍ PSŮ

Od ledna 2020 platí povinnost čipování psů. Podle informací Státní veterinární správy by v roce 2023 konečně měla vzniknout Centrální evidence psů (CEP).

Dovolujeme si všechny majitele psů upozornit, že podle §13b odst. 2 zákona na ochranu zvířat proti týrání má obec povinnost nechat trvale označit toulavé a opuštěné psy, kteří dosud označeni nejsou. Přihlásí-li se chovatel psa nebo zjistí-li jej obec, je povinen obci jí vynaložené náklady na označení toulavého psa nahradit.

Jinými slovy, máte-li doma psa utíkajícího bez čipu (kromě zákonných výjimek), obec ho po odchycení musí nechat očipovat a vy jste poté povinni tento úkon obci uhradit v plné výši.

■ *Dorota Jankovičová, referent MH*

Odpadové hospodářství

ODPADOVÝ DOTAZNÍK

Dovolujeme si upozornit poplatníky místního poplatku za odpady, kteří nemají vyplněný odpadový dotazník, že se tímto nedostatkem připravují o možnost získání slevy. Toto upozornění se týká především poplatníků bydlících na sídlištích, a to i těch, kteří mají pro svůj vchod přístřešky s kontejnery na tříděný odpad. Vyplněný dotazník je podle pravidel MESOH pro výpočet správné slevy nepostradatelný. V případě dotazů k vyplnění dotazníku se obracejte na Moniku Semerádovou, tel: 724 184 301.

PROVOZ OBECNÍHO ÚŘADU O VÁNOČNÍCH SVÁTCÍCH 2022

PÁTEK	23. 12. 2022	ZAVŘENO
ÚTERÝ	27. 12. 2022	ZAVŘENO
STŘEDA	28. 12. 2022	8–12 13–15
ČTVRTEK	29 12. 2022	ZAVŘENO
PÁTEK	30. 12. 2022	ZAVŘENO

Od 2. 1. 2023 platí běžná provozní doba.

POŠTA VELKÉ LOSINY

Po vzájemné dohodě mezi vedením obce Velké Losiny a Českou poštou, s. p., dojde od 1.1.2023 na poště Velké Losiny k trvalé změně hodin pro veřejnost v následujícím rozsahu:

HODINY PRO VEŘEJNOST OD 1. 1.2023

Den v týdnu	Rozsah hodin pro veřejnost
Pondělí	11:00-17:00
Úterý	08:00-12:00, 12:30-15:00
Středa	11:00-17:00
Čtvrtek	08:00-12:00, 12:30-15:00
Pátek	08:00-12:00, 12:30-15:00
Sobota	zavřeno
Neděle	zavřeno

ŽÁDOSTI O DOTACE NA ROK 2023

Žadatelé o dotace z rozpočtu obce na rok 2023 budou mít možnost posílat své žádosti již **od 15. 1. 2023**. Dotace se poskytují v následujících oblastech:

a) volnočasové aktivity občanů a mládeže
b) kultura a vzdělávání
c) tělovýchova a sport
– reprezentační / rekreační
d) požární ochrana
e) sociální služby
f) památková péče
– sakrální památky /kulturní památky

Bližší informace ohledně dotací jsou uvedeny ve schváleném Programu pro poskytování dotací na rok 2023. **Žádosti** včetně všech požadovaných příloh se podávají **nejpozději do 15. února 2023** na podatelně obecního úřadu. Program poskytování dotací, formulář žádosti a další přílohy jsou k dispozici ke stažení na internetových stránkách obce www.losiny.cz.

Upozorňujeme občany, že platby kartou budou na pokladně OÚ a v Informačním centru možné pouze do středy 21. 12. 2022. Děkujeme za pochopení.

■ *Jana Mazánková, pokladna*

ZAHRÁDKA K PRONÁJMU

Obec Velké Losiny nabízí k pronájmu volnou zahrádku v lokalitě u sídliště 1. máje. Jedná se o pronájem části pozemku p. č. 204/2 k. ú. Velké Losiny o výměře 52 m². Případní zájemci o pronájem se mohou hlásit na OÚ – Marcela Piknová, **tel.: 583 286 077**.

Životní prostředí

TŘEŠŇOVÁ ALEJ „NA LETIŠTI“

Když jsme se v loňském roce se členy komise rozhlíželi po lokalitách, které by mohly být vhodné na tzv. náhradní výsadby (ze Zákona o ochraně přírody a krajiny), napadla nás myšlenka, že by se v Losinách mohla vytvořit **tradice komunitního sázení stromů**, alejí.

Nejen, že je to prospěšná akce na **upevňování vztahů mezi občany**, nejen proto, že **stát** na takový druh akce **přispívá finančně**, ale hlavně proto, že **stromy jsou důležitou součástí naší planety**, chrání nás před horkem a prachem, vytváří úkryt a zdroj potravy pro mnoho živočichů. Zakázka zní, pojďme se, lidé, společně starat o krajinu, vytvářejme rozmanité prvky a ochraňujme je, ony pak budou dělat radost nám i našim dětem. **Prvním stromem** takto vysazeným, byl **potomek tzv. „popravčího“ dubu** v Areálu zdraví. Bylo to ve středu 27. 10. 2021 a sešlo se tam na šedesát občanů. Druhá akce se konala v sobotu 22. 10. 2022.

Začali jsme tím, že jsme obhlédli lokalitu a zjistili, že na letišti už vlastně alej vznikla. Nalétla tam semínka líp, javorů, jabloní, jasanů a vrb, a tak mezi poli začaly růst různé dřeviny, ze kterých jsme některé nakonec zanechali na svých místech a vytvářejí přirozenou hranici mezi loukami a poli. Po dotazování majitelů sousedních pozemků jsme vytyčili místa výkopu děr a shodou náhod se podařilo sehnat udatnou pracovní četu z řad pracovníků firmy ze Slovenska a z Čech, spolupracující se šumperským Prametem. Tak se ve čtvrtek 6. října dvacet mužů a žen pustilo do kopání 15 děr podél cesty. Za hodinu bylo vše hotovo, pár fotek, jablíčka na cestu, poděkování za pomoc a přislíbení, že jim pošleme fotky zasazených stromů. Samotné sázení probíhalo v sobotu 22. 10. Nakoupené stromky třešní odrůd Tamara, Sandra a Kordia, kůly ke stromkům, pásky na přivázání, ochranu proti okusu, nezbytné nářadí a dovezený kompost. To vše bylo nachystáno, aby se mohlo devět rodin podílet na vysázení prvních 11 stromů aleje „na letišti“. Že počet nesedí? To je proto, že jeden stromek jsme zasadili jako Komise životního prostředí Rady obce Velké Losiny. Jedenáctý stromek jsme museli (museli = jeden z majitelů sousedního pozemku nesouhlasil s blízkostí stromu) přesadit na školní pozemek. A že děr bylo 15? Tak o tom zase někdy příště.

Děkujeme všem účastníkům, kteří se nezalekli přijít v deštivém a chladném počasí a že přispěli k vytvoření staronového krajinného prvku v naší obci (staronová – dle přítomných občanů, na letišti třešňová alej kdysi byla. Výzva pro ty, co mají informace nebo fotografie těchto míst: přijďte a sdílejte s námi vzpomínky, z vašich fotek zhotovíme kopii a můžeme zveřejnit na informačním panelu, který může stát na okraji aleje.).

Děkujeme obci Velké Losiny za poskytnutý materiál a za podporu při činnosti komise.

Každý stromek je opatřen dřevěnou jmenovkou. Ti, kdo chodí kolem, si mohou přečíst jména rodin a také odrůdu stromu. A v příštím roce se těšíme na další společné sázení.

■ *Renata Čechová, předsedkyně komise ŽP*

PODĚKOVÁNÍ OBČANŮM

Údržba břehů a koryt vodních toků v naší obci a místních částech je opakovaným tématem, se kterým se na nás obracíte. Připomínáme, že potoky, kolem kterých jsou naše vesnice soustředěné, tedy Novoveský potok, Losinka a Maršíkovský potok, jsou ve správě Lesů ČR. Je právo každého z nás mít vlastní názor, jestli souhlasíme, nebo nesouhlasíme se způsobem, jakým správce toku se svěřeným majetkem hospodaří. Na jednu stranu je vegetace v korytě důležitá pro čištění vody a biotopy v různém stádiu sukcese jsou pro přírodu prospěšné. Na druhou stranu je i vzhled obce něčím, co má pro nás hodnotu a pohled na průzračný vodní tok člověka těší.

I proto **děkujeme** občanům, kteří o kousek potoka a o břehy u svých zahrad a domů pečují.

■ *Monika Semerádová, referent ŽP a OH*

BLAHOPŘEJEME

1. ŽIVOTNÍ JUBILEUM OSLAVÍ V MĚSÍCI LEDNU TITO NAŠI SPOLUOBČANÉ:

- Bantouva Lenka
- Juřicová Jolana
- Macháčková Radka
- Habrman František
- Cikryt Libor
- Sedlačík Miroslav
- Čech Petr
- Krňávek Petr
- Keprt Miroslav
- Hošková Vladislava
- Horáková Božena
- Vantuch Bohumír
- Cagášková Jana
- Horáková Danuše
- Válková Eva
- Zbořilová Jitka

2. ŽIVOTNÍ JUBILEUM OSLAVÍ V MĚSÍCI ÚNORU TITO NAŠI SPOLUOBČANÉ:

- Pilátová Markéta
- Pojmon Viktor
- Vavrečková Věra
- Tobiášová Kateřina
- Šťastný Pavel
- Filipová Vladimíra
- MUDr. Bartoš Jaromír
- Fialová Marie
- Dragoun Rostislav
- Kudláč Rostislav
- Zouval Stanislav
- Král Jiří
- Hanáková Františka

Všem výše jmenovaným přejeme hodně spokojenosti, štěstí a zdraví do dalších let.

Jana Kocmanová, předsedkyně KPOZ ■ *Jana Fialová, starostka* ■ *Karel Minařík, místostarosta*

Zájezd do Maďarska

V úterý 25. 10. v 7 hodin ráno odjelo **50 účastníků** zájezdu do **termálních lázní** Kehida v Maďarsku.

Rodinné lázně návštěvníkům nabízí 13 bazénů, tobogán, bazény s léčivou vodou, whirlpool s masážními tryskami, divokou řeku a další vodní atrakce. Byli jsme ubytováni v domě „Hertelendy", malý kousek cesty od vstupu do lázní. Léčivá voda v lázních je bohatá na vápník, vodík a uhličitany. Také má vysoký obsah sirníku, a proto patří do skupiny léčivých vod síranů. Síra má blahodárný účinek na organismus během koupání, pitné kůry a inhalací.

Vynikající maďarská kuchyně, blahodárný účinek koupání, pohoda a výborná parta zúčastněných přispěly k dobrému pocitu všech.

Poděkování patří CK Valaška a obci Velké Losiny, které nám umožnily prožít pěkné tři dny.

Jana Kocmanová, předsedkyně KPOZ

Akce v Areálu zdraví

OHŇOVÁ SHOW V AREÁLU ZDRAVÍ

Podzimní dušičkové období bylo v Areálu zdraví zahájeno poslední říjnové pondělí, kdy Základní a mateřská škola Velké Losiny pořádala tradiční **Světluškový pochod.** Pochod vyrazil v 17 hodin z náměstíčka a byl zakončen hledáním podkladu umístěného v relaxační zóně Areálu zdraví. Na závěr byla u rybníka pro všechny nachystána ohňová show v podání Viktora Artnera a Terezy Kerle.

HALLOWEEN PRO DĚTI

Halloweenské radovánky jsme zakončili první listopadovou sobotu tradičním Halloweenským odpolednem pro děti. Dětem a jejich doprovodu hrál celé odpoledne DJ Petr Kamlar se svým týmem. Pro děti byly nachystány tvořivé dílničky, kde si mohly vyrobit dušičkovou lampičku, halloweenské strašidlo na ruku nebo si v duchu duchů ozdobit kamínky a listy či pískem vysypat obrázek s halloweenským motivem. V průběhu odpoledne je bavil klaun Hubert. Za zapůjčení a instalaci halloweenské výzdoby v restauraci Areálu zdraví patří velké poděkování Ivetě Mrnkové. Dále děkujeme všem dobrovolnicím, kteří při akci pomáhaly: Veronice a Terezce Krmelovým, Zuzce Žídkové, Amálce, Elišce a Dáše Vavrysovým, Mirce Müllerové, Nikole Minarikové.

■ *Lenka Krňávková*

Vánoční otevírací doba

KNIHOVNA VELKÉ LOSINY	PÁTEK	23. 12. 2022	ZAVŘENO
	PONDĚLÍ	26. 12. 2022	ZAVŘENO
	STŘEDA	28. 12. 2022	ZAVŘENO
	PONDĚLÍ	2. 1. 2023	9-12 13-17 HOD.
INFORMAČNÍ CENTRUM	PÁTEK	23. 12. 2022	ZAVŘENO
	PONDĚLÍ	26. 12. 2022	8-12 13-16 HOD.
	ÚTERÝ	27. 12. 2022	8-12 13-16 HOD.
	STŘEDA	28. 12. 2022	8-12 13-16 HOD.
	ČTVRTEK	29. 12. 2022	8-12 13-16 HOD.
	PÁTEK	30. 12. 2022	8-12 13-16 HOD.
	PONDĚLÍ	2. 1. 2023	ZAVŘENO
	ÚTERÝ	3. 1. 2023	ZAVŘENO
AREÁL ZDRAVÍ	PÁTEK	23. 12. 2022	OTEVŘENO
	PONDĚLÍ	26. 12. 2022	ZAVŘENO
	ÚTERÝ	27. 12. 2022	OTEVŘENO
	STŘEDA	28. 12. 2022	VOLEJBALOVÝ TURNAJ
	ČTVRTEK	29 12. 2022	OTEVŘENO
	PÁTEK	30. 12. 2022	OTEVŘENO
	SOBOTA	31. 12. 2022	ZAVŘENO
	NEDĚLE	1. 1. 2023	ZAVŘENO

Vánoce v informačním centru

VELKÉ PŘÍBĚHY Z MALÉ HISTORIE VELKÝCH LOSIN /GROSS ULLERSDORF/

autoři: Richard Jašš, Kristina Lipenská, Zdeněk Gába, Jiří Doupal

Obec Velké Losiny ve spolupráci s Mgr. Richardem Jaššem vydala u příležitosti loňského výročí 670 let knihu s názvem Velké příběhy z malé historie Velkých Losin /Gross Ullersdorf/. Kniha představuje zajímavé a netradiční příběhy z historie naší obce a blízkého okolí. Součástí jsou i dobové fotografie. Poděkování patří všem, co se na knize podíleli, především panu Mgr. Richardu Jaššovi. Přebal z ručního papíru na sebe nechal chvíli čekat, ale celé dílo podtrhl. Děkujeme Ruční papírně za podporu. Knihu lze zakoupit v informačním centru. Cena je 440 korun. „Věříme, že se stane trvalou součástí každé knihovny v obci Velké Losiny.

Rozhodně doporučujeme jako krásný vánoční dárek!

Cena: 440 Kč

STROMY DO NEBE

autor: Ivan Fíla

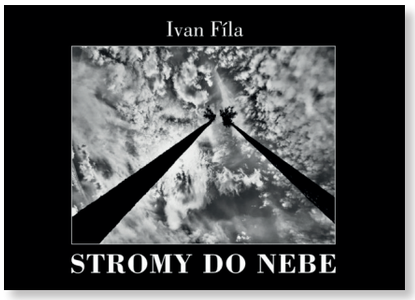

V nové knize režiséra, scenáristy, spisovatele a fotografa Ivana Fíly je hlavním protagonistou opět Chodec, cestovatel časem, naslouchač příběhů. Během pandemie bloudil osiřelou Prahou a fotografoval liduprázdné ulice (Nouzový stav – Zápisky cestovatele časem); poté stoupal do výšin Hrubého Jeseníku, aby vzápětí sestoupil do hlubin lidských duší (Jeseníky – Čas, ten pohyblivý obraz věčnosti); nyní putuje zlatohorským krajem pokladů, kde rostou stromy do nebe a v oblacích si o nich povídají ptáci. Prochází údolím mezi Biskupskou kupou a Příčnou horou, toulá se po nekonečných planinách Rejvízu, tápe v temnotách ztracených štol, vznáší se nad hladinou Zlatého jezera, fiktivně si povídá s Franzem Kafkou, Leošem Janáčkem a šachovým mistrem světa Emanuelem Laskerem, kteří tu byli dávno před ním, netušíce, jak pohnutými časy si tento kraj a jeho lidé projdou. Za česko-polskou hranicí vstoupí do města Řádu úsměvu, pátrá po osudech zesnulých z pochodů smrti, po utajené minulosti Oskara Schindlera, povídá si s ukrajinskými ženami a dětmi, jejichž muži a otcové bojují ve válce. V povídce Kafka odhaluje dávné tajemství, po němž se marně pídili kafkologové z celého světa. V Kytičce pro Führera vypráví příběh třiadevadesátileté ženy, která jako devítiletá předala kytičku Hitlerovi a pykala za to celý život. Vzniklo tak třiadvacet nadčasových povídek ilustrovaných černobílými fotografiemi ve stylu magického realismu.

Cena: 490 Kč

Z DOŠLÉ KORESPONDENCE...

Dobrý den,

byl jsem pacientem Lázní Velké Losiny v letech 1959 až 1971, vždy dva měsíce v létě, v tehdejší budově VI nynější Šárka, pro následek po dětské obrně. Vzpomínám často na personál, na parafin a vytahování, elektroléčbu, zábaly, cvičení a tělocvik, které nám pomáhaly zmírnit následky po této nemoci pod vedením pana primáře Částečky. Letos to bylo 51 let, kdy jsem byl v Losinách jako pacient naposledy. Vzpomínám na kamarády, i na zahraniční klienty, jako na nechodící holčičku Ritu z Itálie, kterou se podařilo postavit na nohy, ale která téměř zapomněla mluvit rodnou řečí, stejně jako na rozmazleného malého Francoise i Syřana Amina Abdula. Milovali jsme sestřičku Kolářovou Zdeňku, která se nám věnovala dopoledne. Zbyly vzpomínky na krásná léta dětství, byť s nemocí, jakou byla poliomyelitis. Vzpomínám, jak mne zkoušel stříhat pan vychovatel a před příjezdem mé maminky mne raději pak vzal k holiči a nechal za 3 Kčs ostříhat.

Je mi 64 let, takže celá řada těch, co nám pomáhali zlepšit naše zdraví, či zprostředkovali veselé zážitky, již není mezi námi. Každopádně díky jim všem jsem se mohl věnovat a i nadále věnuji, chirurgii, dokonce mohu stále ještě chodit bez hole, byť mám postižení pravé nohy a vadu chůze, zatím. Bohužel již téměř 20 let jsem v Losinách nebyl. Z Brna to bylo blíže na chalupu v Lipové-lázních, než je tomu nyní z Karlových Varů, navíc už ani chalupu nemám. Pamatuji si altánek kolem tzv. vajíčkového pramene i na jednoduché termální koupaliště...

Přeji vám hodně úspěchu ve vaší práci, jen mi je líto, jako lékaři, k jaké dochází komercionalizaci...

■ ***Josef Hrbatý***

Lázně Velké Losiny poč. 20. stol.

INFORMACE ZE ZŠ A MŠ VELKÉ LOSINY

PODZIMNÍ ÚRODA V MŠ SLUNÍČKO

První dva říjnové týdny jsme se zabývali tématem „Pojďte s námi do zahrádky". S dětmi jsme si povídali o podzimní přírodě, především o tom, co na podzim můžeme najít na zahradě. Jeden týden jsme se zaměřili na ovoce a další na zeleninu. Děti pomocí prožitkového učení získaly základní znalosti o podzimu a jeho plodinách. Učily se všemi smysly, zapojily chuť, hmat i čich. Všechny děti měly možnost donést na ochutnávku ovoce a zeleninu ze své zahrádky. Z toho, co děti přinesly, jsme měli možnost tvořit různá jídla. Pekli jsme štrůdl, jablka v županu, různé ovocné a zeleninové saláty nebo si nakrájeli kousky ke svačince. Děti získaly povědomí o tom, jaké mají jednotlivé plodiny význam v našem jídelníčku a proč je dobré si jednotlivé potraviny pěstovat doma na zahrádce.

Zpracování plodů ze zahrádky (Anna Hufová)

Ze zahrádky jsme plynule přešli na téma „Pole". Děti se seznámily s dalšími plodinami, které můžeme pěstovat. Během témat o přírodě se snažíme děti vést ke kladnému vztahu k přírodě a k ekologickému myšlení, aby věděly, jakými různými způsoby se o přírodu můžeme starat a chránit ji. Během tohoto tématu dne 19. 10. 2022 se děti ze třídy Včeliček zúčastnily Ekoprogramu s tetou Ruměnicí. V průběhu procházky v přírodě se děti seznamovaly s podzimní přírodou, všímaly si změn kolem nás, hledaly různé přírodniny a naučily se je pojmenovat.

Ekoprogram s Ruměnicí (Markéta Kochwasser)

Posledním tématem byl „Drak". S dětmi jsme si povídali o tom, jaké počasí potřebuje drak, aby mohl létat, co všechno z té výšky může vidět, a jakých změn si v podzimní přírodě může všimnout. Zaměřili jsme se na emoce, které jsou pro člověka přirozené a je důležité umět je správně pojmenovat a projevit.

Drak (Markéta Kochwasser)

Skrze všechna témata si děti vyzkoušely různé výtvarné aktivity. Malovaly barvami, obtiskovaly, nalepovaly, stříhaly, využívaly přírodní i umělé materiály a spoustu dalšího, z čehož vznikla krásná a barevná výtvarná díla, která ozdobila naši školku. Celý měsíc každé pondělí se děti ze třídy Včeliček účastnily plaveckého kurzu.

Dne 13. 10. 2022 se děti vydaly na prohlídku místní knihovny, kde jim paní knihovnice přečetla úryvek z knížky, seznámila je s tím, jak se ke knihám mají chovat, a děti pak měly možnost si různé knížky prohlédnout.

V pátek 21. 10. 2022 se děti zúčastnily prohlídky Muzea Rapotínské sklárny, kde si mohly prohlédnout různé techniky a stroje na výrobu skla a skleněné výrobky.

Muzeum Rapotínské sklárny (Markéta Kochwasser)

Celý měsíc se děti zapojily do prací na zahradě. Shrabávaly listí a sbíraly spadená jablka.

■ *Anna Hufová, učitelka*

BAREVNÝ ŘÍJEN V MŠ VEVERKA

Přicházející podzim jsme ve třídě Mravenečků přivítali pohádkou „O veliké řepě". Děti si vyslechly pohádku čtenou i vyprávěnou s obrázky a poté si ji v kostýmech samy zahrály. Řepu jsme také ochutnali a vyráběli z natrhaných kousků papíru a z modelíny. Písničkou „Běží myška po strništi" jsme zahájili téma o tom, co vše můžeme vidět na poli. Děti poznávaly nejen polní plodiny, ale také suroviny a produkty z nich. Seznámily se se zemědělskými stroji a pracemi. Prstovými barvami vyrobily papírové dráčky, vytvořily dračí sušenky, navlékly myšič-

kám ocásky z korálků, hledaly myšičky zahrabané v písku a upekly bramborové hranolky. V dalším týdnu si děti přinesly různé druhy ovoce, které jsme potom celý týden poznávali všemi smysly. Nejvíc se dětem líbilo poznávání ovoce se zavázanýma očima. Jablíčka jsme kutáleli, otiskovali, třídili a naučili se říkanky a písničky. „Vlaštovičko, leť" jsme zpívali vlaštovkám a ostatním stěhovavým ptáčkům na cestu do teplých krajin.

Tvoření u Mravenečků (Ivana Křenková)

Ptáčky jsme poznávali na obrázcích, poslouchali jejich zvuky, povídali o jejich životě a pohybem vyzkoušeli dlouhý let přes moře. Vlaštovky jsme ztvárňovali otiskováním houbičky v barvě, čápům vykreslovali komín před odletem a tvořili podzimní strom z písku a barevných těstovin, který bude sloužit v zimě ptáčkům stálým.

Podzim v lese (Anna Harnová)

V říjnu Sovičky pokračovaly v tématu „Co viděl drak na poli". Upekly si jejich oblíbené domácí hranolky, vymalovaly dráčky a snažily se vázat barevné dračí ocásky. Následně se děti seznamovaly s podzimní přírodou, stromy a listy. Při procházkách děti sbíraly přírodniny všech barev a druhů, které byly poté hlavním zdrojem zábavy a učení, ale vyhrály kaštany, se kterými se pracovalo v naší třídě nejčastěji. Děti s nimi počítaly, skládaly písmena i obrázky. A kaštanů máme ve školce letos opravdu dostatek díky paní Štefkové, za což ji tímto mockrát děkujeme. Dalším tématem u Soviček bylo počasí. I tentokrát si děti zahrály na meteorology a zaznamenávaly aktuální počasí, vyzkoušely si pokus s cestováním vody, vytvářely barevnou duhu z plastových víček a učily se poznávat roční období.

Co viděl drak na poli (Michaela Kobzová)

Při dalších lekcích plaveckého výcviku se děti opravdu snaží, plavou jako rybičky a neleknou se už ani skoku do velkého bazénu.

Letos nám zatím větrné počasí příliš nepřálo, ale i tak jsme si s dětmi užili jedno říjnové dopoledne skvělé zábavy a s draky vyrazili na školní zahradu. Někdy bylo potřeba našim novým dráčkům pomoci do vzduchu rozběhem, ale pak už se u nich mohly děti s radostí vystřídat a užít si Drakiádu. Za sportovní výkony si děti vysloužily odměnu v podobě drobných suvenýrů.

Drakiáda (Anna Harnová)

Ve čtvrtek 27. 10. 2022 se pak Veverky vydaly do kina. Pan Zatloukal pro ně měl připravené pásmo krátkých animovaných filmů „O krtkovi" od Zdeňka Milera. Pohádky o krtečkovi baví děti po celá desetiletí. Krteček toho sice moc nenamluví, přesto ale tahle rozesmátá postavička Krtka svými příběhy dokázala Veverky oslovit. Zasmáli jsme se, když byl Krtek zahradníkem, v ZOO, když měl paraplíčko, žvýkačku nebo lízátko.

K počasí patří duha (Michaela Kobzová)

Jelikož se pomalu a jistě blíží vánoční čas a s ním kulturní vystoupení našich nejmenších, rozhodli jsme se s maminkami, že pro děvčátka uháčkujeme sukýnky. Proto jsme založili kroužek „Klubíčko", který vede zkušená maminka paní Kubíčková. Tímto chceme vzdát hold všem maminkám, které se do této trpělivé práce zapojily a dosud vydržely. Děkujeme.

■ *Kolektiv MŠ Veverka Velké Losiny*

Školní družstvo atletického čtyřboje (Václav Machaň)

ATLETICKÝ ČTYŘBOJ

V úterý 20. září 2022 se naši žáci zúčastnili soutěže Atletický čtyřboj, kterou pořádalo Středisko volného času Doris Šumperk ve spolupráci s TJ Šumperk. V soutěži startovalo celkem 13 základních škol a konkurence byla velmi vysoká.

V kategorii mladších žáků jsme se umístili na **8. místě** ve složení Dominik Diviš, **Václav Žmijovský** (6. třída), **Michael Harna**, **Matyáš Konečný** a **Kristián Pompa** (7. třída).

Mladší žákyně se umístily na 11. místě ve složení Valentýna Kubíčková, Elena Hetmánková (6. třída), Amálie Miková, Michaela Vírová a Tereza Krmelová (7. třída).

Starší žáci obsadili **11. místo** v obsazení **Matěj Lesniak** (8. třída), **Jiří Češka**, **Václav Dorazil**, Michael Kauer a **Daniel Minařík** (9. třída).

Za starší žákyně závodily **Alžbeta Bláhová**, **Tereza Hynková** (8. třída), **Tereza Masárová** a **Kristýna Moravcová** (9. třída). Děvčata získala v celkovém součtu bodů **12. místo**.

V umístění jednotlivců naši školu nejlépe reprezentovala **Alžbeta Bláhová**, která získala **2. místo ve skoku vysokém** a z celkového počtu 59 závodnic se umístila na nádherném **7. místě**.

Všem zúčastněným patří pochvala za vzornou reprezentaci školy. Podrobné výsledky všech závodníků jsou dostupné na stránkách atletického svazu.

■ *Václav Machaň, učitel tělesné výchovy*

OKRESNÍ KOLO PŘESPOLNÍHO BĚHU

V pátek 30. září 2022 se uskutečnilo na Střední odborné škole zemědělské Šumperk okresní kolo přespolního běhu. Za naši školu startovalo družstvo mladších žákyň ve složení **Valentýna Kubíčková**, **Elena Hetmánková** (6. třída), **Amálie Miková**, **Johana Nováčková**, **Tereza Krmelová**, **Patricie Grossová** a **Nikoleta Masná** (7. třída) Konkurence byla vysoká a pro většinu žákyň to byla premiéra startovat v tak důležitém závodu.

Již po startu se ukázala náročnost trati prudkým stoupáním, kde měla většina závodníků velké problémy. Přesto, že jsme tentokrát na stupně vítězů nedosáhli, podařilo se nám získat krásné 6. místo.

Všechny zúčastněné dívky je třeba velmi pochválit za to, jakým způsobem se vypořádaly s profilem trati.

■ *Václav Machaň, učitel tělesné výchovy*

DEN NA HORÁCH

Začátek října nám přinesl krásné slunečné počasí. Toho jsme využili a 6. 10. 2022 jsme v rámci celoškolního projektu Den na horách vyrazili poznávat okolí Velkých Losin. Trasu jsme si zvolili tak, aby ji bez problémů zvládli všichni žáci ze 3. – 5. třídy. Šli jsme tedy kolem zámku a přes Ludvíkov, kde jsme se napojili na lesní cestu vedoucí na Lázeňký vrch. Cestou jsme využili našich znalostí z prvouky a přírodovědy a poznávali přírodniny. Také jsme si zopakovali, jak se máme chovat v přírodě.

Na horách vyhládne (Jana Dvořáková)

Zaujaly nás hlavně houby, které rostly všude kolem, a tak jsme si hned na místě řekli, které bychom mohli sníst a které ne. Nejvíce se všem líbily úžasné muchomůrky červené. Cesta rychle uběhla, najednou jsme byli na Dianě, kde jsme se potkali s kamarády z 1. a 2. třídy. Tam jsme si také trošku odpočinuli a vyrazili jsme směrem ke škole. Všichni jsme se vrátili unavení, ale spokojení.

■ *žáci 5. třídy*

Naše mladší reprezentantky v přespolním běhu (Václav Machaň)

Houses Of Parliament (Marie Novotná)

NÁŠ SKVĚLÝ ZÁJEZD DO VELKÉ BRITÁNIE

Ve dnech 3. až 7. 10. 2022 se 47 žáků naší školy vypravilo na poznávací zájezd do Velké Británie. Cesta trvala okolo 24 hodin. Jeli jsme přes Německo, Nizozemí, Belgii a Francii. Brzy ráno jsme odpluli z přístavu Calais ve Francii přes kanál La Manche až do anglického přístavu Dover. Cestou jsme z paluby pozorovali krásný východ slunce.

První den jsme se hlavně naučili jezdit londýnským metrem. Naštěstí hned napoprvé jsme všichni správně vystoupili ve stanici Green Park. Pak jsme navštívili Buckinghamský palác, Trafalgarské náměstí a Leicester Square, kde jsme dostali rozchod na oběd. Když jsme si odpočinuli, pokračovala naše exkurze k Westminsterskému opatství, kde před 14 dny probíhal pohřeb britské královny Alžběty II. Potom jsme kolem věže Big Ben přešli přes Westminsterský most k vyhlídkovému kolu London Eye, na které jsme se nejvíce těšili. Jízda kolem dokola trvala asi půl hodiny a z výšky jsme si mohli prohlédnout celý střed Londýna. Na závěr nás ještě čekala plavba lodí po řece Temži do Greenwich parku, odkud nás dvoupatrový autobus zavezl na metro a my jsme dorazili zpět k našemu autobusu. Největším stresovým okamžikem tohoto dne však bylo rozdělení do hostitelských rodin. Byli jsme unavení, špinaví a nervózní, ale nakonec vše dobře dopadlo. Najedli jsme se, vykoupali a usnuli v čistých peřinách. Dokázali jsme to, domluvili jsme se.

London Eye (Marie Novotná)

Brighton (Marie Novotná)

Druhý den jsme vyrazili do přímořského letoviska Brighton. Pozdravili jsme rozbouřené moře (někteří si hned namočili boty i kalhoty) a navštívili jsme podmořské akvárium SeaLife. Naše výškové výlety pokračovaly na rozhlednu i360 a celé odpoledne jsme pak strávili v dětském kasinu na mořském molu. Samozřejmě zbyl i nějaký čas na nákupy.

Třetí den byl zlatý hřeb našeho zájezdu. Navštívili jsme filmová studia Harry Potter. Pro většinu z nás to byl úžasný zážitek. Pochopili jsme, jak se dělá film. Po prohlídce jsme si nakoupili kouzelnické bezové hůlky a očekáváme velké zázraky a kouzla. Odpoledne jsme se vlakem vrátili do centra Londýna, kde jsme procházkou kolem řeky Temže a Tower Bridge náš výlet zakončili letem nad nočním Londýnem lanovkou Emirates Airline. Poté jsme se vrátili k autobusu a vyrazili na dlouhou cestu domů.

Touto cestou bychom chtěli poděkovat obci Velké Losiny za finanční příspěvek na vstupné do všech atraktivních míst (příspěvek činil 2 650 Kč na jednoho zúčastněného žáka, poznámka ředitelství), bez nich by náš program nebyl tak bohatý a zajímavý. Ještě jednou děkujeme.

■ *Vendula Kubíčková a Kristýna Moravcová, žákyně 9. třídy*

Sedmáci pod olomouckým orlojem (Tomáš Skoumal)

EXKURZE DO OLOMOUCE

V úterý 11. 10. 2022 se naše 7. třída s třídním učitelem a paní asistentkou vydala na exkurzi do Arcibiskupského paláce v Olomouci. Sraz byl v aule školy, abychom se poté společně vydali k zastávce vlaku. Cesta do města nám trvala něco kolem hodiny a půl. Vystoupili jsme na hlavním nádraží a došli až k Arcibiskupskému paláci. Po příchodu si všichni odložili věci do skříněk. Následoval výklad zdejší pracovnice, která nás během prohlídky seznamovala s minulostí budovy a dějinami Olomouckého arcibiskupství, Moravy a habsburské monarchie. Jako první nás dovedla do sálu, ve kterém byla socha Cyrila a Metoděje. O kousek vedle se nacházela spousta obrazů Marie Terezie a jejích dětí. Naše panovnice totiž, jak jsme se dozvěděli, palác navštívila. Po návštěvě velkého barokního sálu jsme se přesunuli do prostor, ve kterých nám bylo řečeno, že právě zde byl v prosinci 1848 uveden na trůn císař František Josef I. Po skončení prohlídky následoval přesun do centra města. Po cestě jsme navštívili prý nejkrásnější olomoucký kostel, kostel sv. Michala. Pan učitel nám také ukázal budovu zemského sněmu a orloj. Na oběd jsme dorazili do nákupního střediska Šantovka. Pak nás již čekal návrat domů.

■ *Johana Nováčková, žákyně 7. třídy*

UČEBNA NOVÝCH TECHNOLOGIÍ V KAMIONU

Dne 12. 10. 2022 zaparkoval netradiční „náklaďák“ před naší školou. Byla to putovní učebna, která žákům 8. ročníku přivezla možnost seznámit se a prakticky vyzkoušet tisk na 3D tiskárně. Ochotní lektoři nejdříve vysvětlili žákům, jak správně navrhnout 3D model v CAD programu a jak nastavit vstupní údaje pro tisk předmětu na 3D tiskárně. Poté se všichni žáci pustili do vlastní tvorby modelu. Na počítačích vytvořili nejčastěji model klíčenky s vlastním textem, ti odvážnější pak vyzkoušeli i složitější návrhy. Následně si za asistence lektorů přenesli svůj model na 3D tiskárnu a vytiskli navržený výrobek.

■ *Pavel Hart, učitel informatiky*

V pojízdné učebně techniky Pavel Hart/)

EXKURZE DO ŠUMPERSKÉHO ARCHIVU

V úterý 18. 10. 2022 se žáci 6. třídy vydali do archivu v Šumperku. Ráno jsme se sešli ve třídě, abychom se následně přesunuli na vlakové nádraží. Když jsme přijeli do Šumperka, vydali jsme se pěšky na jeho druhý konec. V archivu nás přivítal milý pán, který nás zavedl do badatelny, kde nás seznámil s pravidly platícími v archivu. Ukázal nám listiny a pečeti blízkých měst a vesnic. Zavedl nás také do knihovny archivu, kde si každý mohl vyzkoušet posun jednotlivých regálů po malých kolejnicích. Zhlédli jsme také velkolosinské kroniky a dozvěděli se něco o minulosti naší obce. Návštěvu archivu jsme ukončili v aule, kde se nás pan archivář ptal na různé otázky, aby zjistil, kdo dával pozor. Všichni jsme to víceméně zvládli. Rozloučili jsme se a vydali se směrem k šumperské radnici, kde jsme se společně vyfotili, a pak jsme přešli na Hlavní třídu, k soše císaře Josefa II. U ní jsme se na chvíli rozešli a asi po půl hodině jsme zase všichni společně přešli k vlakovému nádraží, nasedli na vlak a jeli do školy. Byl to skvělý výlet. Dozvěděli jsme se spoustu nových informací o našem okolí a vlasti.

Archiv Šumperk (Tomáš Skoumal)

■ *Michaela Moravcová a Adéla Okounová, žákyně 6. třídy*

BURZA PRÁCE ANEB DEVÁŤÁCI ČELÍ VÝZVÁM

V úterý 18. 10. 2022 se žáci posledního ročníku naší školy sešli po obědě v aule, aby byli poučeni o bezpečnosti a následně vyrazili spolu s pedagogickým doprovodem na vlakovou zastávku a přesunuli se do Šumperka.

V tamním kulturním domě totiž probíhala BURZA PRÁCE A VZDĚLÁNÍ 2022, tedy prezentační výstava nejvýznamnějších zaměstnavatelů Olomouckého kraje a spolupracujících středních a vysokých škol. Žáci zde navštívili množství stánků, kde získali informace o profesích, které jsou žádané, nebo o tom, které firmy podporují studium prostřednictvím stipendií apod. U zaměstnavatelů, kterých bylo na výstavě přes dvacet (AČR, Cembrit a. s., GEMO a. s., FORTEX–AGS a. s. atd.), si pak mohli vyzkoušet třeba i praktickou chemii či řemesla v praxi, např. broušení. Pokud žáci navštívili alespoň 15 zaměstnavatelů a sbírali přitom známky do návštěvní kartičky, byli zařazeni do slosování o ceny. Akce byla ukončena na místě ve 14.40 hod. Za některými z žáků přijeli rodiče, aby se společně mohli ujistit, kudy povedou jejich kroky po ukončení základní školy.

■ *Marie Novotná, výchovná poradkyně*

S LAMPIONEM ZA POKLADEM

V pondělí 31. 10. 2022 si děti z Velkých Losin připomněly podzimní čas duchů, všech svatých a také zesnulých pochodem s lampiony. Letošní „Světluškový pochod" začal tradičně na náměstí před lázněmi přehlídkou v maskách, které si děti doma pracně vyrobily. Ty nejzajímavější byly oceněny rodičovskou porotou. Rozhodování nebylo jednoduché, ale po dlouhých úvahách se nakonec podařilo vybrat deset nezajímavějších masek. Z těchto deseti se poté vybíraly tři nejpovedenější. Všechny vybrané masky byly oceněny diplomem a čokoládou. Žádná z ostatních masek však nezůstala bez odměny, každý obdržel za svou snahu alespoň malou sladkost.

Světlušky (Libuše Táborská)

Pak se průvod masek s lampiony vydal směrem k Areálu zdraví. Tma a mlha dodávaly tu správnou atmosféru. Zvládnutí cesty ve tmě bylo odměněno hledáním pokladu v přítmí areálu. S plným nasazením děti hledaly poklad – čokoládové penízky a bonbony. Akci zakončila úžasná ohňová show. Vystoupení všechny uchvátilo dokonalou souhrou mezi tělem, tancem, hudbou a ohněm. Děti i dospělí s nadšením sledovali fascinující vizuální efekty a nebezpečné žonglérské kousky s ohněm.

■ *Šárka Svrčinová, organizátorka akce za školu*

PLAVECKÝ VÝCVIK

Součástí výuky tělesné výchovy prvního stupně základních škol je povinný plavecký výcvik. Plavání patří mezi oblíbené sporty. Lidé ho vyhledávají za účelem sportovním, zdravotním, ale i rekreačním. Je vhodný pro všechny věkové kategorie. Úkolem základního plaveckého výcviku na 1. stupni základních škol je především zbavit žáky strachu z vody, naučit je základní orientaci ve vodě, plaveckému dýchání, plaveckou polohu (splývání) a v neposlední řadě také výcvik obsahuje výuku plaveckých způsobů znaku, kraula a prsou. K tomuto účelu se používají různé pomůcky. Některé se připínají k tělu žáka: plavecké pásy, nadlehčovací kroužky nebo nadlehčovací rukávky. Nejčastěji používanou plaveckou pomůckou je dětmi oblíbená „žížala".

Mokré vysvědčení ve 3. třídě (Jana Dvořáková)

Žáci 2. a 3. třídy naší školy absolvovali v letošním školním roce 2022/2023 plavecký výcvik velmi úspěšně, a především s velkým nadšením. Na závěr výcviku stihli i plaveckou soutěž a jízdu na tobogánu. Po splnění všech podmínek obdrželi za své úsilí Mokré vysvědčení.

■ *Iveta Kollárová, tř. učitelka 2. třídy*

CO UKRÝVÁ ŘEKA?

Na tuto otázku nám odpověděli pánové Jiří Křesina a Miroslav Šváb z rapotínského spolku Nemeleme, kteří 10. 11. 2022 přijeli k nám do školy a představili nám svůj environmentální program o biotopu řek. Přivezli s sebou také akvária s říčními rybami i živé ukázky bezobratlých živočichů, které nachytali v Losince.

Na besedě se postupně vystřídaly všechny třídy prvního stupně. Děti se seznámily s druhy žab, které u nás žijí, učily se je rozeznat i podle hlasového projevu. V akváriích si prohlédly rybky, lupou pozorovaly drobné živočichy, porovnávaly druhy raků, kteří se u nás vyskytují, prohlédly si lastury našich mlžů. Nejvíce byly překvapeny tím, kolik druhů bezobratlých živočichů žije v nedaleké Losince. Nejvíce se všem líbili chrostíci a blešivci. Na malých modelech si zopakovaly cyklus rozmnožování žab a ryb. Jednoduše řečeno – své teoretické znalosti si děti díky pozorování živočichů spojily s praxí, což je největším přínosem podobných akcí.

Co ukrývá Losinka? (Světlana Podhajská)

Na závěr každé z dětí dostalo velmi pěkný diplom za úspěšné absolvování kurzu. Těšíme se, že si podobný program zopakujeme i v budoucnu.

■ *Světlana Podhajská, garant akce*

JAK JSME S TŘÍDOU NAVŠTÍVILI OBECNÍ ÚŘAD

My, žáci třetí třídy, tento školní rok bereme na sebe podobu cestovatelů po naší obci. Po zářijové návštěvě zámku s parkem jsme se i bez pomoci kouzelného sluchátka v úterý 8. 11. 2022 přesunuli do budovy obecního úřadu ve Velkých Losinách, abychom se seznámili s prací lidí, kteří se starají o chod naší vesnice. Uvítala nás paní starostka Jana Fialová a povídala nám o losinském znaku, praporu, co se plánuje v obci udělat. Pak jsme šli do rozhlasové místnosti, kde Míša zazpíval do mikrofonu písničku. Moc jsme se nasmáli. Vlastně jsme prošli všechny kanceláře a podívali jsme se, kdo tam pracuje a co má na starost. Potěšila nás zpráva, že se bude stavět nový skatepark. S vervou jsme se pustili do hledání svých maminek na fotkách z vítání občánků. Jak jsme asi vypadali, když jsme byli miminka … A nakonec dáreček od paní starostky, ten nás moc překvapil, byl moc hezký. S úsměvem jsme se vrátili do školy na oběd. Děkujeme. A taky jsme dostali úkol – napsat článek do Velkolosinských pramenů. Doufáme, že jsme ho právě splnili …

■ *žáci 3. třídy a paní učitelka*

Vánoce a jejich symboly

Vánoce jsou nejoblíbenějším svátkem pro většinu lidí. (Smutná pravda je, že dnes většinou spíše pro obchodníky). Už jen samotný název, který je odvozen od germánského **„požehnané – tajuplné noci“**, má člověka uvádět do určitého tajemství. Pravdou je, že Vánoce prvotní křesťané neslavili, protože je nepovažovali za důležité. Větší význam pro ně měly Velikonoce. Datum Velikonoc byl poměrně jasný – odvozoval se od prvního jarního úplňku, proto je datum Velikonoc pohyblivé.

Oslava Vánoc byla spojena se **Zjevením Páně** (lidově Třemi králi), což má opět spojitost s nebeskými tělesy – tedy **Betlémskou hvězdou**. Datum **25. 12.** byl původně římskou oslavou zimního **slunovratu** (Saturnálie). Již **začátkem 3. století** si **křesťané** začali **připomínat Ježíšovo narození** právě v období zimního slunovratu – jako Světla přicházejícího do světa. Z toho vychází i **symboly světla**, které jsou s Vánoci nerozlučně spojené – adventní věnec, Betlémské světlo, svíce rozžaté u vánočního stolu apod. K dalším symbolům patří předávání darů. Křesťanský pohled je takový, že nebeský Otec na znamení své lásky obdaroval svět svým Synem, který je zároveň nazýván Světlem, Pravdou a Životem. Pak také platí to, že dárky nosí Ježíšek, protože díky tomuto tajemnému svátku můžeme toto obdarování slavit, připomínat si narozeniny Ježíše Krista Spasitele a obdarováváním napodobovat Boha. Slavení Vánoc už 24. 12. večer odkazuje na starověké pravidlo, že po setmění začíná nový den. **Štědrovečerní večeře je spojena s postním jídlem** (kapr, houbový kuba apod.). Ukončení půstu a křesťanská oslava Vánoc je spjata s „půlnoční“ mší svatou a **vánoční období trvá až do první neděle po 6. 1.** Dalším krásným vánočním zvykem je **zhotovování jesliček a betlémů**, ale autorem tohoto obyčeje je až **svatý František**. Ostatně většina symbolů a zvyklostí je spojena až s pozdější tradicí. To ale neznamená, že se jich máme vzdávat. Každá rodina má svůj vánoční rituál po předcích a byla by škoda je rušit jen proto, že z nich často zůstala jen slupka a Vánoce se staly svátky konzumu. Hlavním symbolem Vánoc je světlo. Až do slunovratu narůstala temnota a od 25. 12. světla začalo přibývat. Vánoce tak byly také svátky **naděje**, že temnota nezvítězí.

První jesličky postavil sv. František z Assisi v italském Grecciu (foto: Chris Light)

Každý totalitní systém a také nacismus a komunismus se snažil tyto svátky zlikvidovat, nebo je nějak překrýt. Vánoční symboly dávaly naději v zákopech světových válek i v temnotách cel nespravedlivě uvězněných. Někdy dokonce sjednocovaly a usmiřovaly, jako tomu bylo například o Vánocích roku 1914, nebo v pekle Stalingradského kotle.

Prosme o to, aby poselství Vánoc, kdy se nebe přiblížilo člověku v malém dítěti v jeslích, prozářilo i dnes srdce, která jsou zraněná nepřátelstvím, ať už v rodinách nebo mezi národy.

Letošní „půlnoční bohoslužba“ se bude konat v sobotu 24. 12. ve 23:00 hod. v kostele sv. Jana Křtitele ve Velkých Losinách.

Všichni jste srdečně zváni prožít si tajuplný večer ve sváteční atmosféře za zpěvu koled. **„Půlnoční“ pro rodiny s dětmi bude slavena v Loučné nad Desnou v zámecké kapli již v 16 hod.**

■ *P. Milan Palkovič*

Vánoční bohoslužby

Velké Losiny

Štědrý den
sobota 24. 12.
14.00 – 16.00 otevřený kostel, bude možnost odnést si domů betlémské světlo
23.00 mše svatá

Slavnost Narození Páně
neděle 25. 12.
8.15 mše svatá
14.00 – 16.00 otevřený kostel pro rodiny s dětmi, prohlídka Betléma

Svátek sv. Štěpána, prvomučedníka
pondělí 26. 12.
8.15 mše svatá

Svátek Svaté rodiny Ježíše, Marie a Josefa
pátek 30. 12.
17.00 mše svatá, obnova manželských slibů

Žárová

Slavnost Narození Páně
neděle 25. 12.
14.30 – mše svatá

Místní knihovna informuje

„Mléčná dráha v prosinci jasná,
Bude v příštím roce úroda krásná.“

~

KNIHY PRO DOSPĚLÉ

Fleet, R.: Výměna
Dobře si rozmyslete, koho pustíte k sobě domů, příběh plný napětí a překvapení...

King,S.: Nezbytné věci
Název obchodu, jaký tu ještě nebyl, každý zde objeví přesně tu věc, po které touží a touží po ní tak silně, že bez ní nemůže být..

Abbottová, M.: Horečka
V knize autorka zachytila uchvacující portrét života dnešních teenagerů, brutální zamilovanost, vzájemně neslučitelná přátelství a první náznaky smyslnosti života..

Irovský, J.: Psí život
Hořkosladký příběh z olomouckého sídliště, pojednávající o přátelství, touhách, bolesti či naději, a především o 4 psích kamarádech různých ras, kteří chtějí pochopit lidský svět...

Karolová, K.: Odbočka v lesích
Parta přátel vyráží na dovolenou do zapadlé horské oblasti, rozhodnou se jet zkratkou, netuší, jak děsivé tajemství se skrývá mezi stromy...

Chbosky, S.: Ten, kdo stojí v koutě
Příběh o dospívání na střední škole, který Charlie vypráví v dopisech, je důvěrnější a otevřenější, vtipný a sžíravý než leckterý deník...

Hausmannová, R.: Myšlenky vraha
Už řadu let se ztrácejí mladé dívky, červená stuha ukazuje cestu k jejich mrtvolám, pachatel je celé roky neznámý, až do okamžiku zatčení slavného profesora...

Vlugt, van der S.: Obchodnice z Amsterdamu
Historický román o ženské touze po nezávislosti podle skutečných událostí...

Starnone, D.: Důvěrnosti
Středoškolský učitel je celý život vázán důvěrným poutem ke své bývalé studentce, s níž v mládí prožil vášnivý vztah, kdysi si totiž svěřili kompromitující informaci...

Horáčková, A.: Rozpůlený dům
Román o svobodomyslných ženách a pytlácích, kšeftmanech s textilem a spiritistech se odehrává v sudetské vesnici v první polovině 20. století...

NAUČNÁ PRO DOSPĚLÉ

Kamen, J.: Bůh je z Brna
Karel Fuksa o brněnské bohémě, A. Goldflamovi, F. Kocourkovi, J. Novákovi, sobě a dalších...

Gába, Z.: Kapitoly z přírody a historie Šumperka
Autor zpracoval knihu dle svých zájmů, kterými jsou geologie a geografie, dějiny dopravy, historie zemědělství a šumperské ulice a uličky...

Kynčl, J.: Pas a pes
V barvitých příbězích ze Střední a Jižní Ameriky se dozvíte, proč mohou být krevety ta nejbezpečnější objednávka, ve vysušené chilské pampě se setká s fenkou Norií...

Burkert, I.: Větrným Pobaltím do Petrohradu
Na vysokém kole z Hradce Králové do Petrohradu, zde navštívil muzeum a prohlédl si kola carské rodiny, paní hlídačka nevěřila, že na takovém přijel z ČR...

Dvořáková, L.: Originální dekorace
Nápady na celoroční vyrábění z přírodnin a snadno dostupných materiálů...

DĚTEM

Drozda,R.: Pohádky pana přednosty
Pohádky o nádraží, o třech mašinkách, o výpravčím, o šikovném průvodčím, o neposlušném návěstidle...

Tlapky zachraňují svátky
Když na Vánoce zuří taková vichřice, že zastaví i Santu, obraťte se na Tlapkovou patrolu...

Manning, M. K.: Avengers 1 a 2
Komiks, ve kterém se Thor marně brání mocnému drahokamu...

Walliams, D.: Táta za všechny prachy
Frankův otec se živil jako automobilový závodník, byl nejlepší, Frank s tátou zůstali sami, bez pomoci a peněz, v rukou bezcitného šéfa podsvětí pana Velikána...

O´Hearnová, K.: Pegas
Plamen Olympu a Boj o Olymp, dobrodružné fantasy příběhy o nádherném Pegasovi a jeho kamarádce Emily...

Šardická, K.: Zmizení Sáry Lindertové
Jednoho podzimního večera vešla bezproblémová studentka Sára do metra a víckrát ji nikdo neviděl, vyšetřovatel si spojuje její zmizení se starým případem...

Madveňo, C.: Na co se stydím zeptat
Průvodce pro holky i kluky nejen o sexu...

Protože se blíží Vánoce a s nimi vánoční svátky, přijďte si je zpříjemnit knihou, která se Vám může stát inspirací při pečení cukroví nebo přípravě jídel. Máme velmi pěknou knihu Vánoční kuchařka, Vánoční a novoroční jídla a také Perníčky s láskou pečené. Také v časopisech Apetit, Kreativ a Knihovnička recepty najdete spoustu dobrých receptů, které můžete vyzkoušet.

Protože se blíží konec roku 2022, zamýšlíme se nad tím, co se nám povedlo a na co se musíme v příštím roce zaměřit. Hlavním úkolem bude získání nových čtenářů z řad mládeže.

Děkujeme obci Velké Losiny za dobrou spolupráci, celoroční podporu, kterou nám poskytuje, jak po stránce finanční, tak i lidské. Věříme, že i nadále nám bude vycházet vstříc i v roce 2023.

Našim čtenářům a návštěvníkům knihovny přejeme hezké, pohodové, a hlavně klidné Vánoce, prožité se svými nejbližšími, a také spokojenost v roce 2023. Doufáme, že i nadále se k nám budete rádi vracet.

Hana Nyklíčková, vedoucí knihovny

~

„Nehodlám psát svou autobiografii, dokud budu živ.“ Goldwyn,S.

Zprávy JSDH Velké Losiny

Od začátku srpna do poloviny listopadu eviduje jednotka dalších **devět událostí** v našem okolí, kam vyjížděla.

Jednalo se především o dopravní nehody. 15. 8. 2022 dopravní nehoda motorky na Červenohorském sedle a následně o pár hodin později dopravní nehoda osobního vozidla a dodávky taktéž na Červenohorském sedle. K požáru rekreačního domu v Koutech nad Desnou vyjížděla jednotka 28. 8. 2022 v cca 03:00 hodiny ráno. Na místě události došlo ke zranění tří civilních osob. Třetí zářijový den jsme vyjížděli k dopravní nehodě motorky, kam jinam než na Červenohorské sedlo. 19. 9. 2022 další dopravní nehoda, tentokrát ve Velkých Losinách u hřbitova. K další dopravní nehodě motorky jednotky vyjížděly 8. 10. 2022, opět na Červenohorské sedlo. Dopravní nehoda železniční se stala v Loučné nad Desnou, a to 30. 10. 2022. Naši pomoc si vyžádala pracovnice sanatoria Šárka ve Velkých Losinách, a to 2. 11. 2022, kdy jsme pomáhali se zvednutím pacienta. Dopravní nehodu nahlásil systém E-call z vozidla. Tato situace se stala 12. 11. 2022 v Loučné nad Desnou, naštěstí šlo jen o poruchu na tomto systému.

Žádná z dopravních nehod, u kterých jsme zasahovali, se neobešla bez zranění.

Blíží se svátky vánoční, a tak vám přejeme klidné a pohodově strávené svátky v kruhu rodinném. Do nového roku 2023 všem přejeme hlavně zdraví a ať je nový rok lepší než ten uplynulý.

■ *Radek Rulíšek, velitel jednotky*

SPORT

Půlka sezóny TJ Sokol

V sobotu 12. 11. nám domácím zápasem mužů skončil fotbalový podzim. Jaký byl? Pro náš klub úspěšný, ale vždy to může být ještě lepší, také my musíme hledat rezervy. Právě pro muže je tento podzim velmi bohatý na úspěchy. V konečné tabulce nám sice patří „až" 6. místo, ale čelo tabulky je nesmírně vyrovnané a na první místo ztrácíme jen čtyři body. Mrzí nás ztráty hlavně v domácích utkáních, naopak máme nejlepší bilanci v soutěži ze všech účastníků ve venkovních zápasech. Během podzimu jsme se potýkali s častými absencemi kvůli zraněním hráčů, ale i pracovní a rodinné povinnosti byly důvodem, proč bodové konto nebylo ještě vyšší.

Nejmarkantnější to bylo v předposledním utkání v Čechovicích, v té době vedoucím mužstvem tabulky, kdy odjelo jen dvanáct zdravých hráčů, muselo nastoupit i několik hráčů z béčka, což se nakonec ukázalo jako naše výhoda. Příležitost dostali mladí, kteří svojí rychlostí a pohyblivostí zaskočili favorita. V tomto zápase nastoupilo hned šest hráčů, kteří v roce 2017 vyhráli Krajský přebor dorostu, což byl největší úspěch naší mládeže v historii klubu. To svědčí o tom, proč je pro nás tak důležité starat se o výchovu mládeže. I proto máme v Loučné naše B mužstvo, kde problémy s absencí hráčů v A mužstvu se přenesly i do béčka.

Stejný nedostatek hráčů v závěru dobře rozehrané soutěže (pět kol před koncem bylo béčko na 3. místě I. B třídy) byl důvodem k tomu, že větší prostor dostali dorostenci, kteří tím mohou získávat zkušenosti o kategorii výše. I z tohoto pohledu můžeme považovat bilanci béčka za velmi úspěšnou a přínosnou. Dorost sice nepatří ke špičce Krajské soutěže, ale máme hodně mladé mužstvo, které má perspektivu do dalších let. Letos byl dorost výrazně doplněn o přecházející hráče ze starších žáků z věkových důvodů, kteří v minulém ročníku skončili na 2. místě v soutěži. Po podzimu je opět z toho 2. místo a dobrá výchozí pozice pro jaro.

Mladší žáci dohráli svoji skupinu na 4. místě a zajistili si tím pro jaro zařazení do skupiny o 1. místo, která se bude hrát na jaře od nuly. Stejný systém soutěží je i u starších přípravek, naše přípravka skončila ve své skupině šestá a čeká ji na jaře skupina o umístění. Letos se nám nepodařilo obsadit soutěž mladší přípravky, je to poprvé od ustavení této nejmladší kategorie. Přesto pracujeme na tom, aby to byla jen jednoroční absence, příští sezonu s touto kategorií počítáme.

Činnost oddílu není jen účast v soutěžích a tréninky, musíme se starat o celý areál, který je využíván i základní školou k tělovýchovným aktivitám. Pro naši činnost je hodně důležité i zázemí, na podzim již začala zásadní rekonstrukce zastaralé tribuny, která již delší dobu nebyla žádnou naší chloubou, divácký komfort byl na hodně špatné úrovni. Došlo již k demontáži zadní dřevotřískové stěny, dále k ošetření a nátěru konstrukce, demontáži laviček.

Přejeme za výbor Tělovýchovné jednoty i fotbalu všem občanům, a zvláště našim příznivcům, spokojené prožití svátků vánočních, hodně zdraví a štěstí v novém roce, těšíme se na další setkání s vámi na jaře při sportovních aktivitách v obci.

■ *Milan Grézl, sekretář FO TJ Sokol*

Utkání KP Losiny – Medlov

Velkolosinská desítka 2. ročník

Ve čtvrtek 17. 11. 2022 ráno jsme se probudili do mírně oblačného dne, který pro tradiční velkolosinskou desítku znamenal dobré zprávy. Neprší! Nesněží! Jdeme na to! Přípravný tým TJ Sokol Velké Losiny, který stojí za myšlenkou velkolosinského závodu, připravoval celou akci několik měsíců předem. Na závod se dostavili sportovci, závodníci i rekreační běžci, kteří měli svůj cíl vyhrát, udělat si radost a strávit den aktivitou, která prospěje nejen jejich zdraví, ale posílí je i na duchu! Závodní duch byl znát! Na start se dostavilo 101 běžců, z toho 90 dospělých a 11 dětí. Atmosféru závodu podpořila místní dvojka šermířů s názvem „Rosáci", kteří doslova odpálili start z muškety. Své vítězství obhájil vítěz loňského ročníku, který doběhl do cíle za 33 minut a 15 sekund. Klobouk dolů! Ženy však a nebyly o nic horší a nejúspěšnější závodnice doběhla v čase 48:08. Je nutné ocenit nejstaršího

závodníka závodu, kterým byl pan Miroslav Smékal z Velkých Losin, když doběhl do cíle, nebylo na něm výrazné známky, že uběhl 10 km. Věřím, že většina z nás by chtěla být také v takové kondici.

Velké poděkování patří panu Pavlu Židkovi za výborný hovězí guláš.

SPONZOŘI: TOYOTA/ AUTOBOND GROUP a.s., OBEC VELKÉ LOSINY, KUBÍČEK VHS a.s., JASFRESH s.r.o, MIKA DLAŽBY, PIVOVAR HOLBA, TERMÁLNÍ LÁZNĚ VELKÉ LOSINY, PIVOVAR ZLOSIN, RODINA KRŇÁVKOVA

Výsledky:

Muži A: Tomáš Křivohlávek / Ondřej Pavelka / Küchner Tadeáš

Muži B: Pavel Dvořák / Tomáš Kechrt / David Jílek

Muži C: Miroslav Fistr / Jiří Dostál / Robert Navařík

Dorost hoši: Jiří Češka/ Jan Kotyza/ Vojtěch Klečka

Ženy A: Lucie Tylingr/ Jana Matúz / Petra Žídková

Ženy B: Hana Černá / Paraska Lucie / Kamila Čelakovská

Dorost dívky: Marie Škopová/ Amálie Miková/ Valentýna Kubíčková

■ *Karel Minařík, místostarosta*

Tabulky výsledků

Krajský přebor mužů – podzim 2022/2023

Um.	Družstvo	Z	V	R	P	Skóre	Body
1	FK Jeseník	16	9	4	3	30:18	31
2	Sokol Čechovice	16	9	3	4	35:17	30
3	Brodek u Přerova	16	9	3	4	33:23	30
4	FC Kostelec na Hané	16	8	6	2	22:15	30
5	FK Medlov	16	7	7	2	29:19	28
6	Velké Losiny	16	8	3	5	33:31	27
7	FC Želatovice	16	8	2	6	30:28	26
8	SK Lipová	16	6	5	5	29:19	23
9	FC Dolany	16	6	3	7	22:26	21
10	SULKO-Zábřeh	16	5	5	6	30:31	20
11	Sokol Konice	16	6	2	8	24:27	20
12	TATRAN LITOVEL	16	4	5	7	16:27	17
13	TJ Sokol Bohuňovice	16	4	4	8	19:31	16
14	FK MOHELNICE	16	4	3	9	26:30	15
15	TJ Jiskra Rapotín	16	2	4	10	21:34	10
16	TJ Sigma Lutín	16	2	3	11	18:41	9

I. B třída mužů, skupina „C" – podzim 2022/2023

Um.	Družstvo	Z	V	R	P	Skóre	Body
1	FK Mikulovice	14	13	1	0	60:13	40
2	Sokol Bernartice	14	11	2	1	78:30	35
3	FK Bohdíkov	14	8	3	3	35:14	27
4	Sokol Štíty	14	8	2	4	36:26	26
5	SK Řetězárna	14	7	2	5	37:33	23
6	Sokol Sudkov	14	7	2	5	32:28	23
7	FK Ruda nad Moravou	14	5	5	4	35:30	20
8	Sokol Velké Losiny „B" (Loučná)	14	6	2	6	31:39	20
9	Jiskra Oskava	14	4	1	9	33:51	13
10	Zlaté Hory	14	3	3	8	28:53	12
11	FK Stomix Žulová	14	4	0	10	32:58	12
12	Sokol Vikýřovice	14	2	4	8	33:53	10
13	Olpa Jindřichov	14	2	3	9	39:57	9
14	TJ Písečná	14	3	0	11	24:48	9

Okresní přebor starší přípravka, skupina A – podzim 2022/2023

Um.	Družstvo	Z	V	R	P	Skóre	Body	Pen. +	Pen. -
1	Sokol Nový Malín	14	14	0	0	108:42	41	1	0
2	FK Šumperk „C"	14	11	0	3	210:63	33	0	0
3	Sokol Štíty	14	10	0	4	131:97	30	1	1
4	Sokol Vikýřovice	14	6	0	8	101:119	18	0	0
5	SK Bludov	14	5	0	9	79:132	15	0	0
6	Sokol Velké Losiny	14	5	0	9	59:89	14	1	0
7	Jiskra Rapotín	14	4	0	10	53:112	12	0	0
8	TJ Libina	14	1	0	13	49:136	5	0	2

Krajská soutěž dorostu, skupina „A" – podzim 2022/2023

Um.	Družstvo	Z	V	R	P	Skóre	Body	Pen. +	Pen. -
1	Sokol Brodek u PV - Otaslavice	12	12	0	0	75:11	35	1	0
2	FK Horka nad Moravou	12	11	0	1	79:8	34	0	1
3	Velký Týnec - Grygov	12	9	0	3	31:22	25	3	1
4	SK Chválkovice	12	7	0	5	31:15	24	0	3
5	Tatran Litovel	12	7	0	5	36:25	22	0	1
6	FC Dolany	12	7	0	5	26:22	21	2	2
7	Sokol Plumlov	12	7	0	5	23:32	19	2	0
8	Lutín - Hněvotín	12	6	0	6	16:40	15	3	0
9	Sokol Vrahovice - Bedihošť	12	4	0	8	22:39	12	1	1
10	Sokol Velké Losiny	12	3	0	9	17:38	10	0	1
11	Sokol v Pivíně - Sokol Určice	12	2	0	10	12:32	7	0	1
12	Brodek u Konice - H.Štěpánov	12	2	0	10	20:73	6	0	0
13	SK Slatinice	12	1	0	11	14:45	4	0	1

Okresní přebor starší žáci – podzim 2022/2023

Um.	Družstvo	Z	V	R	P	Skóre	Body	Pen. +	Pen. -
1	Sokol Nový Malín	12	12	0	0	78:4	36	0	0
2	Sokol Velké Losiny	12	10	0	2	79:15	30	0	0
3	SK Loštice	12	8	0	4	54:18	25	0	1
4	Sokol Leština	12	8	0	4	50:40	24	0	0
5	TJ Libina	12	8	0	4	31:23	23	2	1
6	FK Šumperk „B“	12	7	0	5	40:24	21	1	1
7	Sokol Vikýřovice	12	7	0	5	18:10	21	2	2
8	Baník Staré Město	12	5	0	7	35:42	16	0	1
9	Sokol Štíty	12	4	0	8	29:42	12	1	1
10	Sokol Sudkov	12	4	0	8	12:41	11	2	1
11	SK Bludov	12	3	0	9	8:46	8	2	1
12	Sokol Lesnice	12	2	0	10	21:46	7	1	2
13	SK Zvole	12	0	0	12	5:109	0	0	0

Okresní přebor mladší žáci, skupina „A“ – podzim 2022/2023

Um.	Družstvo	Z	V	R	P	Skóre	Body	Pen. +	Pen. -
1	Dynamo Javorník	14	12	0	2	88:26	36	1	1
2	SK Petrov-Sobotín	14	9	0	5	58:36	27	1	1
3	Sokol Nový Malín	14	9	0	5	40:31	27	2	2
4	Sokol Velké Losiny	14	8	0	6	52:54	23	2	1
5	TJ Libina	14	8	0	6	36:36	23	2	1
6	Sokol Vikýřovice	14	7	0	7	38:40	20	2	1
7	FK Šumperk „C“	14	3	0	11	40:63	12	0	3
8	SK Bludov	14	0	0	14	15:81	0	0	0

kino VELKÉ LOSINY

DOLBY DIGITAL 5.1

prosinec 2022

Neděle 4. 12. 18:00 **Ztracené město** **vstupné 45 Kč**

USA 2022 **Dobrodružná komedie, 112´, příst.od 12, česky**

Slavná spisovatelka dobrodružných románů pro ženy se ocitne v situaci, která jako by vypadla z některé její knížky. Ve spáru únosců a uprostřed divoké džungle. Chybí jen pravý hrdina, který by ji zachránil. Nebo že by ne? Sandra Bullock, Channing Tatum a Daniel Radcliffe hledají Ztracené město ve stejnojmenné dobrodružné komedii.

Režie: Aaron Nee, Adam Nee

Hrají: Sandra Bullock, Channing Tatum, Brad Pitt, Daniel Radcliffe

Neděle 11. 12. 18:00 **Looney Tunes: To nejlepší** **vstupné 25 Kč**

USA 2020 **Animovaný, 104´, příst., česky**

Jsou nejznámější párem kreslených výstředníků. Hráli spolu v mnoha nesmrtelných groteskách, které mistrovsky kombinovaly jejich komicky rozdílné osobnosti. V průběhu jejich pozoruhodných kariér se Daffyho impulzívní bláznění stalo ještě více bláznivějším, zatímco roztomile koktající Porky začal více přemýšlet a už se do všeho tak bezhlavě nevrhá. To znamená, že tvoří ideální tým.

Režie: Studio Warner Bros

Hrají: animovaný

Neděle 18. 12. 18:00 **Myši patří do nebe** **vstupné 25 Kč**

ČR, Francie **Animovaná komedie, 87, příst., česky**

Může mezi malou myškou a velkým lišákem vzniknout opravdové přátelství? Odpověď najdou nejen ti nejmenší, ale i větší a velcí diváci v animovaném dobrodružství Myši patří do nebe.

Režie: Denisa Grimmová, Jan Bubeníček

Hrají: dabing : Pavlína Balner, Matouš Ruml, Ondřej Vetchý, Lukáš Pavlásek, Martin Stránský, Ludmila Molínová, David Novotný, Jiří Klem, Jiří Lábus, Martin Dejdar, Barbora Hrzánová, Miroslav Etzler, Matěj Ruppert, Miroslav Donutil, Martha Issová, Martin Donutil, Ondřej Brousek, Radek Holub, Pavel Tesař, Martina Šťastná, Jiří Schwarz

Provozovatel: Obec Velké Losiny, telefon: 583 248 422, podatelna@losiny.cz, www.losiny.cz

© Eight Lines Design 2004, eightlines@volny.cz

Telefonická rezervace vstupenek: 602 105 768

epolisk

Od ledna do března 2023 bude kino z provozních důvodů uzavřeno!

NADCHÁZEJÍCÍ UDÁLOSTI

KULTURA

2022

10. 12. VÁNOCE V RUČNÍ PAPÍRNĚ

9.00–19.00 VELKOLOSINSKÁ RUČNÍ PAPÍRNA

17. 12. ADVENTNÍ KONCERT

15.00 KOSTEL SV. MICHAELA V MARŠÍKOVĚ

17. 12. TURNAJ VE STOLNÍM TENISE

8.30 KULTURNÍ DŮM MARŠÍKOV

28. 12. PYŽAMOVÝ TURNAJ VE VOLEJBALE

14.00 AREÁL ZDRAVÍ VELKÉ LOSINY

31. 12. SOUSEDSKÉ SILVESTROVSKÉ SETKÁNÍ

23.00 NÁMĚSTÍČKO VELKÉ LOSINY

prosinec PROHLÍDKY ZÁMKU

ZÁMEK VELKÉ LOSINY

prosinec VÁNOCE NA ZÁMKU

ZÁMEK VELKÉ LOSINY

2023

14. 1. FIT DAY

9.00–12.00 AREÁL ZDRAVÍ VELKÉ LOSINY

OBEC VELKÉ LOSINY VÁS ZVE NA

V. OBECNÍ PLES

20. 1. 2023

ZAČÁTEK VE 20.00 HOD.

AREÁL ZDRAVÍ VELKÉ LOSINY

K TANCI A POSLECHU ZAHRAJE
KAPELA CHAKALI
VSTUPNÉ 200 KČ

PROGRAM
19.30–20.00 > PŘÍCHOD HOSTŮ
20.00 > ZAHÁJENÍ PLESU

V PRŮBĚHU VEČERA:
- ONE MAN SHOW RICHARDA NEDVĚDA
- ČOKOLÁDOVÁ FONTÁNA
- FOTOKOUTEK
- ATRAKTIVNÍ CENY V TOMBOLE

OBČERSTVENÍ ZAJIŠŤUJE
TJ SOKOL VELKÉ LOSINY
PRODEJ VSTUPENEK IC VELKÉ LOSINY
TEL.: 583 248 248

DOPRAVA AUTOBUSEM NA PLES:
MARŠÍKOV > 19.00 | BUKOVICE > 19.10
VELKÉ LOSINY HŘBITOV > 19.15 | ŽÁROVÁ TOČNA A ZASTÁVKY > 19.25 – 19.40

DOPRAVA AUTOBUSEM Z PLESU:
DO MARŠÍKOVA A BUKOVIC > 02.05 | DO ŽÁROVÉ > 02.20 (ČASY ODJEZDŮ JSOU INFORMAČNÍ)

Vydává: Obec Velké Losiny, Rudé armády 321, 788 15 Velké Losiny, IČO: 00303551. Počet výtisků: 1 300, neprodejné, měsíčník. Periodický tisk územního samosprávního celku, MK ČR E 16297. **Redakční rada:** Ing. Jana Fialová, MUDr. Kateřina Bláhová, Mgr. Ivana Blažková, Dorota Jankovičová, Monika Semerádová. Datum vydání: 30. 11. 2022. Termín uzávěrky: 27. 1. 2023. Příspěvky zasílejte na e-mail: jankovicova@losiny.cz. Design, sazba: Martina Mončeková. Tisk: Grafotyp s.r.o..